

Juridiska avdelningen/epu

7.11.1995

Till arbetspensionsanstalterna

PROPOSITION MED FÖRSLAG TILL FÖRSÖK MED ALTERNERINGSLEDIGHET SAMT
ÄNDRING AV VISSA LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN

Regeringen har 6.10.1995 avlåtit en proposition till riksdagen med förslag till lag om försök med alterneringsledighet samt lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den (lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om studiestöd) (RP 136/1995 rd).

Enligt förslaget skall lagen om försök med alterneringsledighet vara i kraft två år. Syftet med lagen är att minska arbetslösheten och att bidra till att de arbetslösa kan bibehålla och utveckla sina yrkesfärdigheter. Å andra sidan bereds de arbetande en möjlighet till att upprätthålla och utveckla arbetsförmågan och yrkesskickligheten genom rehabilitering och utbildning.

Arbetsalterneringen i huvuddrag

Enligt propositionen skall arbetsalterneringen genomföras så att en heltidsanställd arbetstagare avstår från sitt arbete för en viss tid och blir alterneringsledig och för ledighetstiden avlönas en person som är arbetslös arbetssökande vid en Arbetskraftsbyrå.

Alterneringsledigheten skall grunda sig på ett frivilligt, skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Avtalet skall lämnas in till Arbetskraftsbyrån innan alterneringsledigheten inleds. Arbetskraftsbyrån tillställer de anstalter som betalar ut ersättning ett utlåtande om att förutsättningarna och villkoren för alterneringsledigheten uppfylls. Arbetskraftsmyndigheterna skall också bistå vid avlöningen av personen och övervaka att avtalsenliga förhållanden upprätthålls.

Juridiska avdelningen/epu

7.11.1995

Villkor och förutsättningar för alterneringsledigheten

En förutsättning för alterneringsledigheten skall enligt förslaget vara att arbetstagaren har arbetat hos och varit anställd av samma arbetsgivare i minst ett år utan avbrott. Alterneringsledigheten skall pågå utan avbrott minst 90 kalenderdagar och högst 359 kalenderdagar. Användningsändamålet begränsas inte.

Den som är alterneringsledig föreslås få en alterneringsersättning som utgör 60 procent av den arbetslöshetsdagpenning som den som tar ut alterneringsledighet skulle ha rätt till, dock högst 4 500 mk i månaden. Till en person som deltar i sådan frivillig yrkesinriktad utbildning som avses i utbildnings- och avgångsbidragsfondens stadgar eller i förordningen om avgångsbidrag för statstjänstemän betalas dessutom partiellt yrkesutbildningsbidrag såsom bestäms närmare i utbildnings- och avgångsbidragsfondens stadgar och i förordningen om avgångsbidrag för statstjänstemän. Alterneringsersättningen bestäms i regel enligt samma regler som arbetslöshetsdagpenningen och också i övrigt iakttas samma tillvägagångssätt.

Enligt propositionen skall en förutsättning för alterneringsersättningen vara att arbetsgivaren i ett alterneringsavtal som gäller alterneringsledigheten förbinder sig att för alterneringsledighetstiden heltidsanställa en person som är arbetslös arbetsökande vid en arbetskraftsbyrå. Personen behöver inte avlönas för samma uppgifter som den som blir alterneringsledig skötte.

Den som återvänder från alterneringsledigheten skall ha rätt att återgå till sitt tidigare eller ett därmed jämförbart arbete. På den som anställs i arbetsförhållande för alterneringsledighetstiden skall alla normala villkor som gäller visstidsanställningar tillämpas.

Finansiering av alterneringsledigheten

Alterneringsersättningen skall i fråga om finansieringen motsvara arbetslöshetsdagpenningen. För administrationen av ersättningen svarar folkpensionsanstalten om personen har rätt till grunddagpenning och arbetslöshetskassorna om personen har rätt till inkomstrelaterad dagpenning. Staten kommer sålunda att helt bekosta de alterneringsersättningar som baserar sig på grunddagpenning. Av de alterneringsersättningar som baserar sig på rätten till inkomstrelaterad dagpenning bekostar staten samma andel som

Juridiska avdelningen/epu

7.11.1995

av den inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen, medan arbetsgivarna och löntagarna svarar för resten av finansieringen i enlighet med stadgandena om arbetslöshetsdagpenning.

Finansieringen av yrkesutbildningsbidraget som betalas för alterneringsledighetstiden skall motsvara finansieringen av de övriga förmånerna som avses i utbildnings- och avgångsbidragsfondens stadgar och i förordningen om avgångsbidrag för statstjänstemän. Arbetsgivarna svarar således för finansieringen.

Alterneringsledigheten och pensionskyddet

Med tanke på genomförandet av systemet med arbetsalternering har en utgångspunkt varit att pensionskyddet för den som blir alterneringsledig inte får riskeras. Eftersom det i detta skede är fråga om ett försök på två år, har inga andra ändringar i pensionslagarna föreslagits utöver vissa ändringar i den offentliga sektorns pensionslagar, eftersom personer som omfattas av dem annars inte skulle tjäna in pension under arbetsledigheten.

Enligt tillämpningspraxis tjänar däremot personer som innehar anställningar som omfattas av lagen om pension för arbetstagare (APL) i regel in pension för arbetsfrånvaro som är kortare än ett år. Rätten till återstående tid bibehålls också under sådan arbetsfrånvaro. Tillämpningspraxis för lagen om sjömanspensioner (SjPL) följer huvudsakligen APL.

Däremot kommer personer som omfattas av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (KAPL) inte att tjäna in pension för oavlönad alterneringsledighet. Med beaktande av KAPL-branschernas säsongbetonade karaktär är det osannolikt att KAPL-anställda utnyttjar alterneringsledigheten.

Inte heller enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (KoPL) kommer alterneringsledigheten att ge rätt till pension. Visserligen har de som omfattas av KoPL i praktiken inte ens någon möjlighet att ta ut alterneringsledighet, eftersom det är ett uttryckligt villkor för KoPL-anställningen att den är avsedd att pågå kortare tid än ett år.

Avsikten är att stadgandena i lagen om statens pensioner (StPL) ändras till följd av försöket med alterneringsledighet så att pension tjänas in för alterneringsledighetstiden. Denna ändring inbegriper dem som omfattas av pensionslagen för evangelisk-

Juridiska avdelningen/epu

7.11.1995

lutherska kyrkan (KyPL). En motsvarande ändring kommer också att göras i den kommunala pensionsstadgan.

Ikraftträdande

Lagen om försök med alterneringsledighet och ändringarna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om studiestöd föreslås träda i kraft i början av 1996.

Beställning av regeringens proposition

Regeringens proposition kan beställas på Tryckeri-centralen Ab, tfn 566 05 66 (Valtikka bokhandeln).

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivisto